

Rijksvastgoedbedrijf
*Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties*

17-1043
CENTRUM VOOR TRANSCULTURELE PSYCHIATRIE VELDZICHT
BALKBRUG

RI&E in het ontwerptraject

20 december 2018

VAN PELT ARCHITECTEN BV
Sint Lambertusstraat 49, CROMVOIRT
Postbus 17, 5266 ZG CROMVOIRT
0411-643800
www.vpaa.nl

[illegible]

Definitiefase		Voorlopig Ontwerp		Definitief Ontwerp	
Opgesteld door (naam):	Mark Schrurs	Opgesteld door (naam):	Mark Schrurs	Opgesteld door (naam):	Mark Schrurs
Functie	Projectarchitect	Functie	Projectarchitect	Functie	Projectarchitect
Handtekening	-	Handtekening	-	Handtekening	-
Datum	November 2016	Datum	15-03-2018	Datum	20-12-2018
Getoetst door (naam):	-	Getoetst door (naam):	...	Getoetst door (naam):	...
Functie	-	Functie	...	Functie	...
Handtekening	-	Handtekening	...	Handtekening	...
Datum	-	Datum	-	Datum	...
Paraaf 'warme overdracht' definitiefase > ontwerpfase	-	Paraaf 'warme overdracht' definitiefase > ontwerpfase	-		
Naam	-	Naam	-		
Datum	-	Datum	-		

Risico's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
1 Publieke veiligheid/ omgeving	Beperk overeenkomstig afdeling 8.1 van het Bouwbesluit hinder en gevaar voor de omgeving van bouw- en sloopactiviteiten. Vooral in binnenstedelijk gebied en hoogbouw kunnen de risico's groot zijn voor het verkeer. Bijvoorbeeld gevaar voor vallende/kaatsende voorwerpen bij hijswerkzaamheden. Geef aan of er geluidbelasting te verwachten is door bijvoorbeeld funderingswerkzaamheden. Het kan nodig zijn funderingstechnieken in te zetten, die duurder zijn en een langer duren. Houd hiermee rekening in budget en planning. Ook als bevoegd gezag geen (bouw)veiligheidsplan verlangt, is het van belang om vroegtijdig risico's in beeld te hebben. Reduceer deze risico's zoveel mogelijk in het ontwerp. De restrisico's moeten vóór de uitvoering zijn vastgelegd en in de contractering met de uitvoerende partij worden meegenomen. Zie ook www.bwtinfo.nl/dossiers/richtlijn-bouw-en-sloopveiligheid voor meer informatie over o.a. bouwveiligheidszone. Actie: Bepaal risico's voor de omgeving en leg vast hoe hiermee wordt omgegaan.	Voorbeeld: Het bouwwerk grenst aan een druk voetgangers- en fietsersgebied. Met bevoegd gezag moet worden overlegd of en in hoeverre omleiding of tijdelijke stillegging van dit verkeer mogelijk is en onder welke voorwaarden. Mogelijk zijn extra beschermingsmaatregelen nodig omdat op sommige plaatsen de gewenste veiligheidsafstand volgens de Landelijke Richtlijn Bouw- en Sloopveiligheid niet haalbaar is.	-	Geluidshinder is niet te voorkomen bij de bouw. Door eisen te stellen aan de aannemer mbt werktijden en te bepalen tussen welke tijden geladen en gelost wordt kan hinder op ongewenste tijden worden voorkomen. Stofhinder zal gering zijn. De afstand tot aanpalende bebouwing is voldoende groot zodat de kants op hinder miniem zal zijn. Om personeel en bewoners te beschermen dient de aannemer de werken voor zover mogelijk af te schermen door middel van bouwhekken of een tijdelijk penitair hekwerk. Landelijke richtlijnen bouw- en sloopveiligheid dienen te worden gevolgd. In het bestek dient te worden opgenomen dat de aannemer een Plan van aanpak t.b.v. bescherming van de publieke veiligheid / omgeving aanlevert.
2 Belendingen	In het verlengde van het vorige punt: beperk ook hinder en gevaar voor belendingen.	Met betrekking tot kabels en leidingen wordt op dit moment een revisie opgesteld. Aandacht	De genoemde revisie dient nog verstrekt te worden. In uitvoeringsfase dient indien nodig	De ondergrondse bekabeling is onbekend. Er is onzekerheid m.b.t. de ligging van kabels en

Risiko's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
	Belendingen kunnen hinder ondervinden en risico's lopen door bemaling, gekozen funderingstechniek, bovengrondse elektrakabels, belemmering van vluchtwegen e.d.. Dit geldt nog sterker als deze belendingen een publieksfunctie hebben of een (maatschappelijk) kritische functie, zoals een brandweerkazerne of een ziekenhuis. Actie: Bepaal risico's voor belendingen en leg vast hoe hiermee wordt omgegaan.	voor aanwezige glasvezelbekabeling (BAM) Belendende percelen zijn lager dan het te bouwen bouwwerk. Maatregelen zijn daarom nodig om ongestoord en veilig gebruik van deze belendingen te waarborgen en ook de vluchtwegen in stand te houden.	een gedetailleerde meting te worden uitgevoerd. Bovengrondse belendingen in Definitieve Ontwerpfase te bepalen.	leidingen. Er is besloten in het bestek op te nemen dat de aannemer zich hiervan bewust is en de noodzakelijke maatregelen treft voordat hij werkzaamheden uitvoert die schade zouden kunnen veroorzaken.
3 Doorgaande exploitatie (bedrijfsvoering)	Vaak is bij de realisatie van een project sprake van doorgaande exploitatie (bedrijfsvoering), dit kan V&G risico's met zich meebrengen tijdens de uitvoering. Denk aan interne veiligheid, afwijkende werktijden, beperkte toegankelijkheid en vluchtwegen. Actie: Geef aan wat de afspraken zijn en wat van toepassing is bij doorgaande exploitatie.	Er wordt een overallplanning en deelplanning per werkgebied opgesteld om werkzaamheden te coördineren. Gebruiker geeft aan wat wel en wat niet mogelijk is.	Een overallplanning is nu opgesteld. Zodra er een akkoord met de gebruiker is bereikt over de uit te voeren werkzaamheden kan er een deelplanning per werkgebied worden gemaakt en worden voorgelegd aan de gebruiker.	Een faseringsplan is opgesteld door de architect en de gebruiker. In de TO fase dient de fasering verder te worden gespecificeerd zodat de doorgaande exploitatie zo min mogelijk hinder ondervindt van de toekomstige werkzaamheden. In de TO-fase dient de overallplanning verder te worden verfijnd in samenspraak met de gebruiker (CTP Veldzicht). Deze planning wordt als aanvulling toegevoegd aan het bestek. De aannemer dient als onderdeel van de aanbesteding per fase een gedegen tekening van de bouwplaatsinrichting te maken en voor te leggen aan de directie ter controle en goedkeuring. Dit dient als zodanig op te worden genomen in het bestek.
4 Bouwtijd	Een krappe bouwtijd kan aanleiding	De overallplanning loopt nu tot	De planning is bijgesteld in	De DO-planning is bijgesteld in

Risiko's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
	geven tot verhoogde V&G risico's in de uitvoeringsfase. Actie: Bewaak tijdens het ontwerpproces of de vastgestelde opleverdatum haalbaar is en geef dit aan. Pas bij 'uitloop' van het ontwerptraject de oplevertijd evenredig aan. Gebeurt dit niet dan introduceer je veiligheidsrisico's.	eind 2018. Werkzaamheden per werkgebied na elkaar uit te voeren en planning zo nodig bij te stellen. (één partij inschakelen voor beveiligings- en brandmeldinstallatie)	overleg met de opdrachtgever. De opleveringsdatum is gepland begin maart 2020.	overleg met de opdrachtgever en de gebruiker. Ter voorkoming van problemen met de exploitatie wordt een planningsvergadering belegd waarin de plannings van de verschillende projecten binnen Veldzicht naast elkaar worden gelegd zodat prioritering kan worden besproken en vastgelegd. Vervolgens zal deze TO-planning als bijlage worden toegevoegd aan het bestek en aan de aannemer worden verstrekt.
5 Bereikbaarheid / toegankelijkheid projectlocatie	Denk in het ontwerptraject na over de in- en externe verkeersstromen, laad- en losplaatsen en bereikbaarheid voor hulpdiensten. Dit geldt vooral in binnenstedelijk gebied en op complexen (campussen zoals ziekenhuizen, bedrijven, onderwijsinstellingen, penitentiaire inrichtingen en kazernes). Actie: Geef aan wat de afspraken zijn op de projectlocatie. Geef op een tekening aan wat de mogelijkheden, onder andere op het gebied van ruimte, zijn voor de ON (aannemer van het werk).	Geldt bij dit project voor gebouw 12a, gebruiker geeft aan wat wel en wat niet mogelijk is.	Er dient rekening te worden gehouden met het opbreken van het terrein voor gebouw 12a i.v.m. de aanleg van het nieuwe transporthof. Tijdelijk magazijn en tijdelijke ingang te voorzien. De gebruiker dient nog aan te geven wat hier mogelijk is.	Door bezuinigingen in VO2 is er besloten het voorterrein voor gebouw 12a zoveel mogelijk in tact te laten. Hierdoor kan het terrein in gebruik blijven tijdens de uitvoerfase. In het DO-fasedocument is een faseringsplan voor het Transporthof opgenomen. Een tijdelijke ingang en een tijdelijk magazijn blijkt na overleg met de gebruiker niet nodig. Of de milieustraat uit gebouw 12 tijdelijk buiten de hekken kan worden gehuisvest wordt verder onderzocht. De gebruiker onderzoekt of de dagbesteding uit gebouw 12 opgevangen kan worden binnen huidige voorzieningen. Indien dit bevestigd wordt zal een tijdelijk gebouw niet dienen te worden voorzien. Mocht uiteindelijk blijken dat dit wel nodig is dient DJI aan te geven wat de eisen zijn voor dit tijdelijke gebouw.

Risico's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
6 Opstelling / opslag materieel	Een krappe opslag- en opstelruimte voor in te zetten materieel kan de veiligheid negatief beïnvloeden. Moet hierdoor bijvoorbeeld over in gebruik zijnde objecten worden gehesen? Actie: Geef de beschikbare ruimte aan op de tekening.	In nader overleg met gebruiker vast te stellen.	Rekening houden met tegengaan van overklimbaarheid van afsluitingen en veiligheidsschillen. De opstellingsruimte en locatie per gebouw dient te worden bepaald door de gebruiker en dient in de uitvoeringsfase te worden afgestemd tussen gebruiker en aannemer.	Rekening houden met tegengaan van overklimbaarheid van afsluitingen en veiligheidsschillen. De opstellingsruimte en locatie per gebouw dient te worden bepaald door de gebruiker en dient in de uitvoeringsfase te worden afgestemd tussen gebruiker en aannemer. De aannemer zal worden gevraagd een inrichtingsplan in te dienen ter goedkeuring. Opslag zal conform de veiligheidseisen op 5meter van de hekken moeten worden gerealiseerd. Er wordt bekeken om de tijdelijke locatie opslag, thans in gebruik door CTP Veldzicht, ten zuiden van de projectlocatie, voor de aannemer en bouwmaterialen kan worden gereserveerd.
7 Milieu	Actie: Geef aan of er nog verontreinigde materialen zijn te verwachten: • Verontreinigde grond • Kwartsstof • Houtstof (snoeien/rooien bomen) • Verontreinigde verhardingen • Teerhoudend asfalt • Granulaat • Slakken • Houtverduurzamingsmiddelen Raadpleeg www.bodemloket.nl en voer een omgevingsanalyse uit.	Met betrekking tot verontreinigde materialen geen nadere informatie bekend. Ten behoeve van de nieuwe gebouwen voor de inkomst van patiënten en "plant en dier BN4"(o.a. ter plaatse van het te slopen gebouw 12) en de uitbreidingen van gebouw 8CD zullen funderingswerkzaamheden plaatsvinden (bij gebouw 8CD	Nog geen informatie bekend m.b.t. verontreinigde materialen. Voor verontreinigingen dient een inventarisatie opgemaakt te worden zodra het definitieve ontwerp is vastgesteld Type fundering dient bepaald te worden na bepalen definitief ontwerp en eventueel benodigde sonderingen. Uitbreiding gebouw 8CD niet meer van toepassing.	Nog geen informatie bekend m.b.t. verontreinigde materialen. Voor verontreinigingen dient een inventarisatie opgemaakt te worden zodra het definitieve ontwerp is vastgesteld. Funderingsadvies is ontvangen. Voor gebouw N1 dient wegens de nabijheid van de sloot een bijkomend advies te worden opgesteld met betrekking tot bemaling en dergelijke. Deze offerte is reeds opgevraagd en kan na goedkeuring worden

Risico's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
8 Gemeenschap-pelijke risico's samenloopgevaar	Er kunnen gemeenschappelijke risico's (samenloopgevaar) ontstaan door de gelijktijdige of achtereenvolgende werkzaamheden op dezelfde locatie. Zorg dan voor onderlinge afstemming qua planning en maatregelen.	zelfs deels in/aan het water) -	-	opgesteld. Ter voorkoming van problemen met de exploitatie wordt een planningsvergadering belegd waarin de planningen van de verschillende projecten naast elkaar worden gelegd zodat prioritering kan worden besproken en vastgelegd.
9 Asbest	Houd rekening met asbest als de bouw van het gebouw vóór 1 januari 1994 is gestart. Dit kan ook gelden voor wegfunderingen en oude infrastructuur. Actie: Geef aan of er asbest op de projectlocatie aanwezig is of kan zijn en wat er mee moet worden gedaan. Is de bouw vóór 1 januari 1994 is gestart, vraag dan het asbestinventarisatierapport (AIR) op bij de beheerder van het object en laat dit controleren door een adviseur Asbest. Benoem de risico's als gevolg van uitsluitingen en beperkingen in het AIR.	Aanvang bouw voor 31 december 1993: ja/nee Het betreft de gebouwen 1, 1a, 2, 3, 4, 5, 10, 12 en 13 (deze zit echter niet in de scope) Met betrekking tot de gebouwen 1, 1a, 2, 3, 4 en 5 is een nog niet goedgekeurd conceptrapport beschikbaar van eind december 2015. Met betrekking tot gebouwen 10 en 12 zijn goedgekeurde conceptrapporten voorhanden van medio januari 2016.	Op basis van de beschikbare asbestinventarisaties kan na het vaststellen van het definitief ontwerp een overzicht van te verwijderen hoeveelheden worden gemaakt. Deze dienen te worden voorgelegd aan een adviseur Asbest.	Op basis van de beschikbare asbestinventarisaties kan na het vaststellen van het definitief ontwerp een overzicht van te verwijderen hoeveelheden worden gemaakt. Deze dienen te worden voorgelegd aan een adviseur Asbest. Indien blijkt dat ondanks het asbestinventarisatierapport toch asbest wordt aangetroffen dient sanering plaats te vinden en contact op te worden genomen met de gemeente Hardenberg indien de hoeveelheid asbest naargelang is. De sanering van het asbest kan zorgen voor tijdverlies en bijkomende kosten met zich meebrengen.
10 Werken op hoogte	Actie: Geef aan of er op het dakvlak veiligheidsvoorzieningen zijn als hier werkzaamheden worden uitgevoerd.	Project VWOH is afgerond, echter wel aandachtspunt bij plaatsen van eventuele nieuwe installaties op het dak.	Nieuwe platte daken worden voorzien bij gebouw1 (keuken), nieuwe gang tussen gebouw 1 en 4, nieuwbouw 1 en nieuwbouw 2. Hier dient waar nodig valbeveiliging te worden voorzien.	Nieuwe platte daken worden voorzien bij gebouw 1 (keuken), nieuwe gang tussen gebouw 1 en 4, nieuwbouw 1 en nieuwbouw 2a en nieuwbouw 2b. Hier dient waar nodig valbeveiliging te worden voorzien. Aangegeven op de DO tekeningen en op te nemen in

Risiko's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
				het bestek. De bereikbaarheid van de daken van de nieuwbouw (N1 N2a en N2b) wordt gewaarborgd door het voorzien van een dakluik met signalisatie. De daken die een te lage opstand hebben worden voorzien van een aanlijnbeveiliging. De installaties op de daken van gebouw 4 en gebouw 3 worden centraal op het dak voorzien. Er wordt daarom vanuit gegaan dat de huidige toegang tot de daken en de huidige veiligheidsvoorzieningen voldoen. Er zijn ons echter geen tekeningen bekend die deze aannames kunnen bevestigen. Dit dient tijdens de TO-fase bevestigd te worden door inspectie. Of verwerkt te worden als risico van de aannemer tijdens de bestekfase. Op het dak van gang 1-4 wordt een aanlijnvoorziening geplaatst. Het dak van de gang is bereikbaar doormiddel van het plaatsen van een ladder tegen de gevel. In de detaillering is hiermee rekening gehouden. Het dak van de voormalige patio bij de grootkeuken in gebouw 1 is te benaderen vanaf het hoger gelegen dak met een trap. Hier hoeft geen valbeveiliging te worden toegepast. Onderhoudsprincipes en

Risiko's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
				benaderingsroutes van de nieuwe daken van gebouw 1 (verbindingsgang en de patio) dienen met de gebruiker te worden afgestemd in de TO-fase.
11 Instabiliteit	Tijdens bouw- of sloopactiviteiten kan instabiliteit van de constructie ontstaan. Denk aan uitkragingen, terugliggende wanden/vloeren, grote hoogteverschillen, diepe kelders, hoge kolommen, minder draagkrachtige vloeren, sparingen, hellende gevels, brugconstructies, glasdaken, oevers, kades en steigers. Actie: Schakel tijdig een constructeur in. Houd hiermee rekening in het ontwerp.	Aandachtspunt bij inpassen nieuwe liftschacht, hiervoor dienen bestaande betonvloeren aangepast te worden. Verder her en der nieuwe sparingen in wanden en vloeren aan te brengen.	De ontwerpen voor de verschillende gebouwen zijn reeds voorgelegd aan de constructeur (Tielemans) en worden in de komende ontwerpfasen verder uitgewerkt op het aspect stabiliteit.	Inpassing nieuwe liftschacht is geannuleerd in de SO fase. De berekeningen van de constructeur zijn opgenomen in de DO-fase.
12 Ondergrond	Actie: Geef (op tekening) aan of er kabels en leidingen, verontreinigingen (PAK's), NGE's (Niet Gesprongen Explosieven), instabiele ondergrond, oude funderingsresten, defensieleidingen, riolering (rioolgas/dampen), en dergelijke in de ondergrond aanwezig zijn. Geef aan of voor aanbesteding een actie hierop moet worden genomen, bijvoorbeeld verwijdering/omlegging. Voer een omgevingsanalyse uit.	Met betrekking tot kabels en leidingen wordt op dit moment een revisie opgesteld. Aandacht voor aanwezige glasvezelbekabeling (BAM) Aandachtspunt bij sloop van gebouw 12 en nieuw te bouwen gebouwen voor de inkomst van patiënten en "plant en dier BN4"	De genoemde revisie van kabels en leidingen zou voldoende informatie moeten geven voor de ontwerpfase en zal in de uitvoeringsfase worden aangeleverd aan de uitvoerder.	Er is een deel van het terrein opgemeten door de landmeter op basis van de toenmalig bekende werkzaamheden. Er zijn sonderingen uitgevoerd. Een offerte voor monitoring waterstanden en bemalingsadvies zijn opgevraagd. De ondergrondse bekabeling is onbekend. Er is onzekerheid m.b.t. de ligging van kabels en leidingen. Er is besloten in het bestek op te nemen dat de aannemer zich hiervan bewust is en de noodzakelijke maatregelen treft voordat hij werkzaamheden uitvoert die schade zouden kunnen veroorzaken.
13 Installaties /opslag/magazijnen/munitiedepots /besloten ruimtes	Actie: Geef aan of er installaties/opslag/magazijnen/munitiedepots of besloten ruimtes aanwezig	Er is een NSA aanwezig in gebouw 10 en een aanvullende in een container er naast.	Te controleren of beide genoemde NSA's nog aanwezig zijn.	Beide NSA's zijn nog aanwezig. Ondergrondse dieseltank bij gebouw 10 aanwezig.

Risico's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
	zijn, zoals NSA, laboratoria, zendmasten, tankopslag (hydrazine), rioleringen (dampen/gas). Benoem de bijzonderheden, zoals veilige zones en V&G risico's in relatie tot het project.		Ondergrondse dieseltank bij gebouw 10 aanwezig. Positie gasflessenopslag nog te bepalen. In N2 wordt een opslag voor chemische stoffen voorzien.	Positie gasflessenopslag voorzien onder afdak hoogwerker op kwadrant 3. Gebruiker dient akkoord voor positie door te geven. Evt kan ruimte in N2a als alternatief worden voorzien. In N2a wordt een opslag voor chemische stoffen voorzien.
14 Onderhoud	Ga bij een bestaand gebouw eerst na of er een bestaand V&G-dossier overeenkomstig of vergelijkbaar met model C. Actie: Geef bij ontbreken van een bestaand V&G-dossier aan of er in het gebouw voorzieningen zijn voor veilig onderhoud/schoonmaak/vervanging/inspectie/sloop en of de uit te voeren werkzaamheden daarop invloed hebben. Actie: Geef bij nieuwbouw aan wat de aandachts- en uitgangspunten voor veilig onderhoud zijn. Gebruik de <u>checklist</u> veilig onderhoud aan gebouwen. Voor beide acties zie model C – V&G-dossier.	Er is geen V&G-dossier aanwezig. Zie 2.2, project VWOH is afgerond. Echter wel aandachtspunt bij plaatsen van eventuele nieuwe installaties op het dak. Nieuwe gebouwonderdelen en installaties dienen veilig bereikt en onderhouden te kunnen worden.	Geen nieuwe informatie bekend. Nieuwe gebouwonderdelen en installaties dienen veilig bereikt en onderhouden te kunnen worden.	Geen nieuwe informatie bekend. Nieuwe gebouwonderdelen en installaties dienen veilig bereikt en onderhouden te kunnen worden. De installaties op de daken van gebouw 4 en gebouw 3 worden centraal op het dak voorzien. Er wordt daarom vanuit gegaan dat de huidige toegang tot de daken en de huidige veiligheidsvoorzieningen voldoen. Er zijn ons echter geen tekeningen bekend die deze aanname kunnen bevestigen. Dit dient tijdens de TO-fase bevestigd te worden door inspectie. Of verwerkt te worden als risico van de aannemer tijdens de bestekfase. Onderhoudsprincipes en benaderingsroutes van de nieuwe daken van gebouw 1 (verbindingsgang en de patio)

Risiko's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
				dienen met de gebruiker te worden afgestemd in de TO-fase.
15 Sloop	Geef aan hoe in de projectdefinitie en bij het ontwerp rekening wordt gehouden met de toekomstige sloop/demontage van het gebouw of delen van het gebouw. Te denken valt aan (omgevings-)veilige demontage van gevelelementen, constructieve vloeren, kolommen, draag(staal)constructies, installaties door toepassing van bijvoorbeeld geprefabriceerde demontabele elementen.	-	-	De sloop van elementen in gebouwen en een compleet gebouw (gebouw 12) met ondergrondse voorzieningen dient gecontroleerd te gebeuren. De gebruiker wenst voorafgaand aan de sloop waardevolle en herbruikbare elementen te verwijderen en elders op te slaan. Installaties dienen correct te worden afgekoppeld alvorens tot sloop kan worden overgegaan. De aannemer dient een sloopplan en planning op te stellen en ter goedkeuring voor te leggen. Het risico op een onvoorzien gevaarlijke situatie wordt hierdoor tot een minimum gereduceerd. De ondergrondse bekabeling is onbekend. Er is onzekerheid m.b.t. de ligging van kabels en leidingen. Er is besloten in het bestek op te nemen dat de aannemer zich hiervan bewust is en de noodzakelijke maatregelen treft voordat hij werkzaamheden uitvoert die schade zouden kunnen veroorzaken.
16 Bijzondere gevaren ihkv Richtlijn nr. 92/57/EEG (Richtlijn	1. Werken die de werknemers aan gevaren van bedelving, vastraken of vallen blootstellen, welke gevaren bijzonder groot zijn door de aard	-	-	Mbt de werkzaamheden in de waterwegen (sloop hek + aanleg hek en bruggen) dient te worden voorkomen dat mensen

Risico's en aanpak				
Aandachtsgebied	Omschrijving	Definitiefase (inventarisatie risico's, meegeven beperkingen en randvoorwaarden)	Voorlopig Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's)	Definitief Ontwerp (onderbouwing keuzes, eliminatie risico's, restrisico's)
tijdelijke en mobiele bouwplaatsen)	van de werkzaamheden of van de gebruikte procedures of door de omgeving van de arbeidsplaats of de werken. 2. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan chemische of biologische stoffen die een bijzonder gevaar voor de gezondheid en de veiligheid van de werknemers inhouden, of ten aanzien waarvan toezicht op de gezondheid wettelijk verplicht is. 3. Elk werk met ioniserende stralingen waarvoor de aanwijzing is vereist van gecontroleerde of bewaakte zones als omschreven in artikel 20 van Richtlijn 80/836/Euratom. 4. Werkzaamheden in de nabijheid van hoogspanningskabels. 5. Werkzaamheden die de werknemers blootstellen aan verdrinkingsgevaar. 6. Graven van putten, ondergrondse en tunnelwerken. 7. Werkzaamheden met duikuitrusting. 8. Werkzaamheden onder overdruk. 9. Werkzaamheden waarbij springstoffen worden gebruikt. 10. Werkzaamheden in verband met de montage of demontage van zware geprefabriceerde elementen. Actie: Ga na of en in hoeverre sprake kan zijn van dergelijke bijzondere gevaren.			verdrinken. De aannemer dient hiervoor een plan ter goedkeuring voor te leggen. Naar alle waarschijnlijkheid is het gebruik van een duikrusting niet uit te sluiten. De regelgevende protocollen zullen in acht dienen te worden genomen ter voorkoming van ongevallen. Ook bij het graven van (bouw) putten dient de aannemer actief onverwachte afkalving van de grond te voorkomen. Tevens dient er op te worden toegezien dat de aannemer kan werken in een beveiligde omgeving. Negatieve incidenten met bewoners van Veldzicht dienen te worden voorkomen door het voorzien van een afscheiding of het voorzien van beveiligers tijdens de bouwwerkzaamheden.
17 Overige aandachtspunten / risico's		Betrokken partijen dienen tijdig een VOG-verklaring van alle medewerkers aan te vragen.	- geen toevoegingen	Te monitoren en te verwerken als eis in het bestek. Zowel aannemer als onderaannemer dient meerdere mensen met een VOG in te kunnen zetten zodat bij ziekte continuïteit gewaarborgd blijft.

